

Harri Järvelin

29.6.2022

## Lausunto Kemikaaliturvallisuuslain muutoksesta

Esitetty muutos koskee turvauhkien lisäämistä kemikaaliturvallisuuslakiin. Viranomaiset ovat kiitettävästi kuulleet kemianteollisuuden näkemyksiä ja hyödyntäneet kemianteollisuuden osaamista lain valmistelussa. Esimerkiksi viranomaisten ja kemianteollisuuden edustajien kanssa yhdessä valmisteltu turvauhkaopas on ensiarvoisen tärkeä yritysten kannalta, koska siinä on kuvattu, millaista varautumista lakiehdotus tarkoittaa. Yrityksien on sen avulla mahdollista arvioida omaa toimintaa ja tunnistaa niin kunnossa olevat asiat kuin kehityskohteet. Lakimuutoksesta on myös järjestetty useita informaatiotilaisuuksia, joissa yritykset ovat voineet nostaa esille epäselviä kohtia.

Lakiehdotuksessa turvauhkiin varautuminen on riskiperusteista. Tämä on hyvä lähtökohta, koska yritysten näkökulmasta voimavarat tulee suunnata niihin asioihin, joista on yritykselle eniten hyötyä. Tässä tapauksessa yritysten kannattaa varautua erityisen hyvin riskeihin, joiden seuraukset voivat olla merkittäviä ja joiden todennäköisyys on suuri.

Johtuen ajankohtaisesta maailmantilanteesta yrityksissä on laaja yhteisymmärrys siitä, että laki tulee tarpeeseen. On selvää, että sekä viranomaisen että yritysten yhteinen intressi on varautua erilaisiin turvauhkiin. Lain valmistelun aikana ulkoinen kyberuhka on kasvanut tai sen koetaan kasvaneen. Esityksessä huomioidaan kuitenkin hyvin myös fyysiset uhat.

Selkeän lainvalmistelun ja hyvän informoinnin takia kemianteollisuuden yritysten on varsin suoraviivaista sopeutua lain vaatimuksiin. Tuleva lakikokonaisuus on kuitenkin pykälää nykyistä monimutkaisempi, ja tulevaisuudessa voi olla järkevää kirjoittaa laki selkeämpiin kokonaisuuksiin. Lisäksi kannattaa selkeyttää painelaitelain ja kemikaaliturvallisuuslakien yhtenäisyyttä.

Riskiperusteisuus laissa tarkoittaa muun muassa sitä, että vaatimukset ovat erilaiset isoille ja pienille yrityksille. Tämä on hyvä asia yritysten kannalta. Viranomaisten kannalta asia on sikäli mutkikkaampi, että valvovia viranomaisia on useita. Tukes valvoo isoja yrityksiä ja pelastuslaitokset pieniä. Lain hyvä ja tasapuolinen soveltaminen edellyttää viranomaisilta hyvää yhteistyötä ja mahdollisuutta perehtyä erilaisiin turvauhkiin ja tietenkin kykyä valvoa ja tehdä yhteistyötä yritysten kanssa. Koska laki on kirjoitettu laajaksi, joutuu viranomainen väkisinkin tekemään tulkintoja siitä, mikä on riittävää varautumista. Kaikki tämä edellyttää viranomaisilta nykyistä enemmän henkilöresursseja.

HJ

29.6.2022

Kuten on jo mainittu, lakiesitys on kirjoitettu laajaksi. Se muun muassa edellyttää yritysten yksiselitteisesti varautuvan turvauhkiin. Teoriassa tämä on vaikeaa ja jopa mahdotonta. Siksi onkin tärkeää, että lakia seuraa asetus, jossa tämä ja muutama muukin asia kuvataan tarkemmin. Yritysten vastuiden lisäksi on tärkeää kuvata, mitkä kemikaalit ovat keskeisiä turvauhkien näkökulmasta.

Kemianteollisuuden yritysten haasteena on tunnistaa yritykseen kohdistuvat turvauhat. Lisäksi fyysinen turvallisuus ja kyberturvallisuus ovat hyvin erilaisia luonteeltaan ja turvallisuusratkaisuiltaan. Lakiesitys edellyttää kaiken aikaista varautumista ja että yrityksissä nimetään turvauhkiin liittyvä vastuuhenkilö. Suurissa yrityksissä näitä hoidetaan todennäköisesti eri henkilöiden ja usein myös eri organisaatioiden toimesta. Pienemmissä yrityksissä voi olla vaikeaa löytää syvää asiantuntemusta näistä molemmista turvallisuuden alueista.

Hyväkään yritys ei yksin pärjää turvauhkien kanssa. Siksi on tärkeää, että yrityksillä on tukena viranomainen kuten esimerkiksi Tukes ja Kyberturvallisuuskeskus, jotka keräävät tietoja erilaisista uhista ja osaltaan auttavat yrityksiä tunnistamaan ja siten myös varautumaan rikollisten uusimpiin yrityksiin.

Erityinen kiitos lainvalmistelussa siitä, että lakiehdotuksessa korostetaan prosessinhallintajärjestelmien turvallisuutta. Se on erittäin tärkeää.

Harri Järvelin  
Turvallisuusasiantuntija  
Kemianteollisuus ry